

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Skoleåret 2019/2020, eksamen maj/juni 2020
Institution	Kolding HF & VUC
Uddannelse	HF2-fagpakkefag / HF-enkeltfag
Fag og niveau	Biologi B
Lærer(e)	Helene Rude Reedtz
Hold	BiB1908
Omfang	81 moduler á 90 minutter = 121,5 timer

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Modul 1	Celler og evolution
Modul 2	Nervesystemet og rusmidler
Modul 3	Hormonsystemet og forplantning
Modul 4	Genetik
Modul 5	Enzymer og bioteknologi
Modul 6	Økologi og skoven som økosystem
Modul 7	Selvstudium af stof fra C-niveau
	Som udgangspunkt (medmindre andet er nævnt) er undervisningen læst efter: <i>YuBio B (interaktiv e-bog)</i>, Thomas Skadhede og Annette Dam Hyldal, Yubio, 2019.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Modul 1	Celler og evolution
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Cellebiologi: opbygning af pro- og eukaryote celler, eukaryote celletyper og membranprocesser, mitose, meiose • Mikrobiologi: vækst og vækstfaktorer, infektionsbiologi og resistens • Virus: opbygning og formering • Evolutionsbiologi: biologisk variation og naturlig selektion <p>Yubio B:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 1 Liv, evolution og celler: s. 16-48 • Kap. 5 Sexologi: s. 172-174 (afsnit 5.1 og 5,2) • Kap. 6 DNA, gener og nedarvning: s. 288-292 (afsnit 6.7) <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikel: "Mekanismer bag udviklingen af antibiotikaresistens", Dansk Veterinærtidsskrift 8/2010 • Animationer om: transport, mitose og meiose • Video: Livscyklus virus: https://www.youtube.com/watch?v=ulut0oVWCEg&feature=youtu.be • Video: Naturlig selektion: (12:44) https://youtu.be/aTftyFboC_M?list=PL3EED4C1D684D3ADF • Video: Evolution (11:43) https://youtu.be/P3Gag-fbA2vo?list=PL3EED4C1D684D3ADF <p>Eksperimentelt arbejde:</p> <p><u>Journaløvelser:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsøg med transport • Mikroskopi af mitose og meiose • Bobleforsøg med gær • Selektion af varmetolerante bakterier <p><u>Rapportøvelser:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Simulering af evolution - naturlig selektion
Særlige fokus-punkter	<p><u>Faglige mål og kompetenceudvikling:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • formulere og analysere biologiske problemstillinger med anvendelse af biologiske fagudtryk • gennemføre observationer og undersøgelser i laboratoriet • analysere og bearbejde data fra eksperimentelt arbejde samt bearbejde resultater fra biologiske undersøgelser • demonstrere viden om fagets identitet og metoder
Omfang	13 moduler
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, laboratoriearbejde, journalarbejde, skriftligt arbejde, tolkning af figurer, gruppearbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Modul 2	Nervesystemet og rusmidler
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> Nervesystemet: kommunikation mellem nerveceller, aktionspotentialer, synapse, rusmidler generelt, belønningssystemet, alkohol og nikotin <p>YuBio B</p> <ul style="list-style-type: none"> Kap. 4 Nervesystemet: s. 145-164, 165-167 (afsnit 4.4.5) <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> "Rusmidlernes biologi" af Henrik Rindom, Sundhedsstyrelsen, 2000 s. 14-15, 20-24 Artikel: "Nikotin hæmmer præstationsevnen". Videncab.dk, 25/11-2011 Artikel: "Nikotin påvirker hjernen ligesom kokain". Videncab.dk, 4/5-2011 Animationer: 1) Na/K-pumpen, 2) Aktionspotentialer og 3) Synapsen <p>Eksperimentelt arbejde:</p> <p><u>Journaløvelse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Nikotins påvirkning af nervesystemet <p><u>Rapportøvelse</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Alkohols indflydelse på membraner
Særlige fokuspunkter	<p><u>Faglige mål og kompetenceudvikling:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> formulere og analysere biologiske problemstillinger med anvendelse af biologiske fagudtryk demonstrere viden om fagets identitet og metoder gennemføre observationer og undersøgelser i laboratoriet analysere og bearbejde data fra eksperimentelt arbejde samt bearbejde og formidle resultater fra biologiske undersøgelser opsøge og vurdere information vedrørende miljø, sundhed og medicin
Omfang	12 moduler
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, udtrykke sig mundtligt og skriftligt om biologiske sammenhænge med inddragelse af relevante faglige begreber og modeller, gruppearbejde, laboratoriearbejde, journalskrivning, rapportskrivning, litteratursøgning.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Modul 3	Hormonsystemet og forplantning
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Hormoner, hormonel regulering med fokus på manden og kvindens kønshormoner, positiv og negativ feedback, hormonforstyrrende stoffer <p>Yubio B:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 5 Sexologi: s. 172-174, 178-192 • Kap. 10 Forurening: s. 440-443 (kap. 10.2.4) • Kap. 12 Hormonsystemet: s. 529-537 <p>Supplerende materiale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Animationer: 1) Cellesignalering, 2) Positiv og negativ feedback, 3) Kvindens cyklus • Artikler om hormonforstyrrende stoffer: <ol style="list-style-type: none"> 1) "Begrundet bekymring". Ugeskrift for læger, 2003, 165 (32):3070 2) "Cremen optages straks i kroppen" BT 12.3.2009 3) "Danskerne vil forbyde hormonforstyrrende stoffer. Ritzaus Bureau. 11/5-2015 <p>Eksperimentelt arbejde:</p> <p><u>Journaløvelse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikroskopering af testikelvæv • Måling af LH med ægløsningstest
Særlige fokuspunkter	<p><u>Faglige mål og kompetenceudvikling:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • formulere og analysere biologiske problemstillinger med anvendelse af biologiske fagudtryk • gennemføre observationer og undersøgelser i laboratoriet • analysere og bearbejde data fra eksperimentelt arbejde samt bearbejde og formidle resultater fra biologiske undersøgelser • vurdere konkrete biologiske problemstillinger og deres betydning på lokalt plan og globalt plan • have faglig baggrund for stillingtagen og handlen i forbindelse med egne og samfundsmæssige problemstillinger med biologisk indhold
Omfang	9 moduler
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, laboratoriearbejde, journalskrivning, figurlæsning, gruppearbejde og klassediskussion, mundtlig og skriftlig formidling af fagbiologisk og samfundsmæssigt indhold.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Modul 4	Genetik
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Opbygning og biologisk funktion af nukleinsyrer (DNA og RNA), det centrale dogme, nedarvningsprincipper, Mendels 1. og 2. lov, replikation, proteinsyntese, mutationer. <p>Yubio B:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 7 DNA, gener og nedarvning: s. 262-327 <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Replikation", Genetikbogen B+A, Nucleus, 1. Udg. 2014 s. 44-47. • Note om koblede gener • Animation: DNA og gener • Video om Proteinsyntese • Video om Mendels love • Video om 2-gens nedarvning og krydsningsskema <p>Eksperimentalt arbejde:</p> <p><u>Rapportøvelser</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • To-gens-udspaltning hos majs (Mendels 2. lov)
Særlige fokus-punkter	<p><u>Faglige mål og kompetenceudvikling:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • formulere og analysere biologiske problemstillinger med anvendelse af biologiske fagudtryk • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • gennemføre observationer og undersøgelser i laboratoriet • analysere og bearbejde data fra eksperimentelt arbejde samt bearbejde og formidle resultater fra biologiske undersøgelser
Omfang	14 moduler
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, laboratoriearbejde, gruppearbejde, opgaveløsning, rapportskrivning

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Modul 5	Enzymer og bioteknologi
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Makromolekyler: opbygning og biologisk funktion proteiner • Enzymer: opbygning, funktion og faktorer, der påvirker enzymaktiviteten • Genteknologi (PCR, gelelektroforese, gensplejsning, CRISPR) og etik <p>YuBioB</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 8 Bioteknologi: s. 331-352, 370-372 <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Proteiner – struktur og funktion". Biologi i fokus, Nucleus, 2. udg. 2015, s. 69-79 • "Sådan kan klimavenlige planter udvikles ved hjælp CRISPR-Cas9" i "GMO, Klima og Etik". Det Ethiske Råd, 2019 s. 13-26 • Teknikker til gensplejsning af planter. Biologi til tiden, Nucleus s. 178 • Animation om CRISPR • Video om GM-planter: How to Make a Genetically Modified Plant • Dokumentar fra DR2: CRISPR - vi fikser dine gener <p>Eksperimentalt arbejde:</p> <p><u>Journaløvelser</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Isolering af DNA fra kiwi (hjemmeforsøg) • Biosensorforsøg: Transformation af E.coli (virtuelt) <p><u>Rapportøvelser</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsøg med enzymet bromelin fra ananas
Særlige fokuspunkter	<p><u>Faglige mål og kompetenceudvikling:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • formulere og analysere biologiske problemstillinger med anvendelse af biologiske fagudtryk • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • gennemføre observationer og undersøgelser i laboratoriet • analysere og bearbejde data fra eksperimentelt arbejde samt bearbejde og formidle resultater fra biologiske undersøgelser • have faglig baggrund for stillingtagen og handlen i forbindelse med egne og samfundsmæssige problemstillinger med biologisk indhold
Omfang	18 moduler
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, figurforståelse, laboratoriarbejde, journalskrivning, projektarbejde, artikelbaseret undervisning med fremlæggelser med vægt på samfundsmæssige og etiske perspektiver i tilknytning til problemstillinger med biologisk indhold, virtuel undervisning.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Modul 6	Økologi og skoven som økosystem (<i>hele forløbet virtuelt</i>)
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Økologi: samspil mellem arter og mellem arter og deres omgivende miljø, energistrømme, C-, N- og P-kredsløb og biodiversitet, fokus på skoven som økosystem. • Biokemiske processer: fotosyntese, respiration og gæring <p>YuBioB</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 9 Økosystemer: s. 376-387, 413-423 <p>Supplerende materiale</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Skovene i Danmark". Biologi i fokus, Nucleus, 2. udg. 2015, s. 159-167 • "Nedbrydningsprocesser". Økologibogen, Nucleus, s. 27-28 • Note om biologisk mangfoldighed • Note om plantens livsytringer og transportprocesser • Artikel: "Ammoniak kan ødelægge naturen". Aktuel naturvidenskab, 1/2000. • Video: flaskehav <p>Eksperimentelt arbejde:</p> <p><u>Journaløvelse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Flaskehav • Forsøg med faldfælder (hjemmeforsøg) • Bestemmelse af primærproduktion ved O₂-metoden (virtuelt)
Særlige fokus-punkter	<p><u>Faglige mål og kompetenceudvikling:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • formulere og analysere biologiske problemstillinger med anvendelse af biologiske fagudtryk, især skriftligt • gennemføre observationer og undersøgelser i laboratoriet (kun virtuelt) • analysere og bearbejde data fra eksperimentelt arbejde samt bearbejde og formidle resultater fra biologiske undersøgelser • have faglig baggrund for stillingtagen og handlen i forbindelse med egne og samfundsmæssige problemstillinger med biologisk indhold
omfang	12 moduler
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning, individuelt arbejde, skriftlig formidling, virtuelle laboratoriefor-søg, feltundersøgelser som hjemmeforsøg.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Modul 7	Selvstudium af C-niveau stof
Indhold	<p>På c-niveau gennemgået stof der svarer til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • makromolekyler: opbygning og biologisk funktion af carbohydrater, lipider og proteiner • fysiologi: oversigt over kroppens organsystemer, åndedrætssystem og blodkredsløb <p>YuBioB</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kap. 2 Lunger og blod: s. 53-77 • Kap. 3 Kost, fordøjelse og sundhed: s. 88-104 • Kap. 13 Organiske stoffer: s. 547-564
Særlige fokuspunkter	<p><u>Faglige mål og kompetenceudvikling:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • genopfriske biologisk viden
Omfang	3 moduler
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudium

Oversigt over eksperimenter i biologi B

Øvelse	Type
Forløb 1: Celler og Evolution	
Forsøg med transport	Journaløvelse 1
Mikroskopi af mitose og meiose	Journaløvelse 2
Bobleforsøg med gær	Journaløvelse 3
Simulering af evolution	Rapport 1 (aflevering)
Selektion af varmetolerante bakterier	Journaløvelse 4
Forløb 2: Nervesystemet	
Alkohols indflydelse på membraner	Rapport 2 (aflevering)
Nikotins påvirkning af nervesystemet	Journaløvelse 5
Forløb 3: Hormonsystemet	
Mikroskopering af testikelvæv og måling af LH	Journaløvelse 6
Forløb 4: Genetik	
Mendels 2. lov med majs	Rapport 3 (aflevering)

Forløb 5: Enzymer og bioteknologi	
Forsøg med enzymet bromelin fra ananas	Rapport 4 (præsentation - aflevering)
Biosensor øvelse - Transformation af E. coli	Journal 6 (virtuelt- aflevering)
Forløb 6: Økologi	
Flaskehave	Journal 8
Bestemmelse af primærproduktion ved O ₂ -metoden	Journal 9 (virtuelt)
Forsøg med faldfælder	Journal 10 - feltøvelse (hjemmeforsøg)